

In Vraniam
Elegia Autoris.

- ESt locus ad Rynæ properantes fluminis vndas,
Aspicias, Musas hîc habitare putes,
Quo non fertilior, quo non iucundior extat,
Qua videt Arctoum SCANIA tota polum,
5 Scania diues opum studiisque exercita bellj,
Et decus et Dani gloria prima soli.
Hunc nemus vmbroso circumdans vndique flexu
Claudit in aprico mollia prata sinu.
In medio spectanda domus, cui prisca Vetustas
10 Concessit nomen HERRIS habere VADI.
Hanc olim vaftris turba insignita cucullis
Incoluit fingens Relligionis opus.
Dum Romanus adhuc populo sua Sacra Sacerdos
Venderet, et pretio Tartara clausa forent.
15 Ast vbi nunc seris, Dijs sic statuentibus, annis
Dania Pontificum spreuit obire iugum,
Hæc quoque lucriferae pietati turba ministrans
Protinus est illo cedere iussa loco.
Nunc tenet antiquo BILDORVM sanguine cretus
20 STENO, Prosapiae gloria magna suæ.
Steno suæ Patriæ decus et tutator honesti,
Quo fera Barbaries vindice pulsa fugit.
Testantur Venetos imitantia Vitra labores,
Quæ Cristallino clara colore nitent.
25 Testatur celebris prius Ars inculta Papyri,
Culta sub auspicijs reddita Steno tuis.
HAC ego Stenonj, quòd noster Auunculus esset,
Tempore dum longo iunctus in æde moror,
Fortè per vmbriferæ digressus limina Syluæ
30 Solus ad irriguas expatiabar aquas.
Sol erat Hesperias se tunc missurus in vndas,
Lunaque nocturnos acceleravit equos.
En DEA (nescio quæ) cælo delapsa sereno
Protinus hîc oculos constitit ante meos.
35 Extimui, et rigido stabant horrore capillj,
Donec, quos dederat, sustulit ipsa metus.
“Pone metum,” dixit, “nec nostros effuge vultus,
O Iuuenis studijs non abigende meis.

Sum Dea (si nescis) quæ clarum nomen Olympo
40 VRANIÆ, quod in hoc sit mea cura, fero.
Inter Apollineas, suauissima Numina, Musas
Non me magnanimo charior vlla Iouj.
Qualis enim terræ decliuis celsior æther
Immensis superat iugera parua vijs,
45 Sic ego, sic nostras tollo caput ante Sorores,
Ignoscat dictis Calliopeia meis.
Illæ etenim vanos hominum cantare labores,
Regna, Voluptates Bellaque dira solent.
Et quæ præterea misero peraguntur in Orbe,
50 Cuncta per exiguos mox abolenda dies.
Ast ego res sperno Terræque Hominumque caducas,
Scandere in Æthereas stat mea cura Domos.
Et sublime Polo caput vltra nubila tollens
Cum Ioue cœlestj perfruor Ambrosia.
55 Illic perpetuos Mundi septemplicis Orbes
Scrutor et assiduis Sidera sueta vijs,
Sidera diuinj testantia Numinis Artem,
Qua posuit vasto candida tecta Polo,
Sidera venturj iamdudum conscia Fatj,
60 Conscia sæpè boni, conscia sæpè malj,
Sidera, quæ vobis etiam sua iura ministrant,
Multaque per tacitas dantque negantque vias.
Non tamen hæc Animum cogunt ratione fruentem,
Nam facit arbitrio, quæ volet, ille suo.
65 At quia perpaucj Rationis tramite currunt,
Cœlica perpaucis flectere Fata datum.
Hinc ego venturas mortalibus indico clades,
Præuisum vt possint arte levare malum.
Talibus oblector, sunt hæc mea maxima cura,
70 Quæ nec in æternos sunt peritura dies.
Iam puto non quæres, quæ sim, quæ munia gestem,
Quamque inter reliquas sim decorata Deas.
Sum tamen his (fateor) re tantum vilior vna,
Culpa sed hanc hominum, non mea culpa facit.
75 Quod pauci in terris sint, qui mea castra sequantur,
Castra quidem segni non adeunda pede.
Illis Turba frequens, lucro stimulante, dicata est,
Quod faciles habeant in sua castra vias.
Res quoque mortales mortalia pectora curant,

- 80 Cœcaque terrestri puluere corda gerunt.
At memini antiquum generosi temporis æuum,
Quo meus in terris cultus honorque fuit.
Et memini tempus, quo celsa per atria Regum
Inter honoratas ingrediebar opes.
- 85 Tunc etenim solos Reges vel Regibus ortos
Fas mea (tantus honor) tangere Sacra fuit.
Tu quoque nec nostros olim auersatus honores
Sæpè dabas aris thura adolenda meis.
Sæpè sub astrifera lustrantem sidera nocte
- 90 Vidimus – “is fiet,” dixit Apollo, “tuus.”
Dixit, et ingentem mox spem concepimus ambo,
Te fore, perpetuò qui mihi thura daret.
Te fore, qui rigidis coleret mea Sacra sub Vrsis,
Redderet et patriæ sidera nota suæ.
- 95 Donec in arcanas Vulcanj laberis Artes,
Et peragis Sacro multa paranda Foco.
Protinus incœpit noster vilescere cultus,
Tunc honor Vrania nullus vt antè fuit.
Id potui perferre tamen, namque et sua terris
- 100 Sidera, sideribus non inimica meis.
Terra suos Soles, et habet quoque terra Dianas,
Et reliquas Stellas continet illa suas.
Quicquid enim supra, totum quoque clauditur infrà,
Vultus et ambobus Orbibus vnus inest.
- 105 Sidera sed terræ quædam tractanda videntur,
His licet igniferj vis patet arte Dei.
Nostra oculis cœlo fulgent spectanda sereno,
Vires non oculis cernere Mente licet.
Ergo nec inuideo Vestis sua Sacra puellis,
- 110 Sunt etenim sacris sacra propinqua meis.
Sed quòd ab his vacuus vitam nunc ducis inertem,
Nec mea nec terræ sidera pluris habes,
Displicet – id propter Superos delapsa reliqui,
Vt tibi firmarem pectus amore mej.
- 115 Turpe est florentem frustrare per otia vitam,
Turpe est incœptum deseruisse decus.
Ergò age, quid dubitas? nostros nunc incipe cultus,
Sat puto Vulcano temporis esse datum.
Incipe, si quæris, quid sit tibi forsan agendum,
- 120 Materiam, qua sis ingeniosus, habe.

- En noua sublimi spectatur in æthere Stella,
Qua sedet ad boreum Cassiopea Polum.
Hanc non vlla prius longæui temporis ætas
Stellarum solitis vidit adesse locis.
- 125 Huius in immenso positum metiaris Olympo,
Quamque sit à vobis illa remota, vide.
Demonstrans alijs dirum non esse Cometam,
Sed numero stellas hanc sociasse suo.
Nam quia nil veteres mortalia pectora tangunt,
- 130 Hæc noua, quod veteres non monuere, monet.
Insuper Annus adest, renouatis orbibus, ex quo
Est Deus è casta Virgine natus Homo.
Huic volo designes labentia tempora cælo,
Aptabisque suos ad vaga signa dies.
- 135 Astrorum positus, Solis Lunæque recursus
Lapsaque sub terras orta que signa nota.
Hinc disces, vario quid gignat in aëre cælum,
Nunc æstus rapidos, nunc boreale gelu.
Quando serena dies læto fulgebit amictu,
- 140 Nubibus aut pluuiæ præcipitentur aquæ.
Hæc tentata diu multos pia cura fefellit,
Qui penitus nostra destituuntur ope.
Tu sed ab auspicijs Superum melioribus orsus
Fac tibi mandatum perficietur opus.
- 145 Quo prius exacto, longè ad maiora reducam,
Quæque alijs nec adhuc sunt patefacta, scies.
Te modò non pigeat suaues subijssse labores
Vraniæ, et superas scandere adusque domos.
Hinc (nisi vana fides Diuæ cui Fata ministrant)
- 150 Nomen ab æterna Posteritate feres.”
HÆC vbi Diua Poli, celsis quæ præsidet astris,
Dixerat, humanos sic imitata sonos,
Protinus ex oculis fugiens repetiuit Olympum,
Ingenio sensi numen adesse meo.
- 155 Cumque nefas esset Superum contemnere iussa,
Accipe quod fieri Diua monebat opus.
Accipe tu generosa cohors, quæ sacra ministras
Cœlicolæ, vulgo non adeunda, Deæ.
Hæc si grata tibi, quamuis sint vilia, fient,
- 160 Forsitan his longè mox meliora feres.
Mox meliora feres, quia nec me risus inertis

- Nec labor à studijs terret, Olympe, tuis.
Et placet, et placeat alijs iactare triumphos
Celsaque grandiloquo verba tonare sono.
- 165 Vel memorare suam longæua ab origine stirpem,
Atque sibi laudi facta putare Patrum.
Sintque alijs cordi Regumque Ducumque fauores,
Sint cordi, è terra quæ fodiuntur opes.
Quos levis Ambitio lucrique insana cupido
- 170 Vexat, et Officij grandis obire iugum.
Delectent multos furibundi pocula Bacchi,
Pocula per madidos sæpè iterata dies.
Multos blanda Venus lepidis amentet ocellis,
Quos levis insanj torquet amoris amor.
- 175 Alea sit iucunda alijs depictaque charta,
Quos Horas et opes perdere sorte lubet.
Nonnullis agitare feras, leporemque fugacem
Prendere veloci sit sua cura cane.
Sint quibus egregium est agiles equitare caballos
- 180 Et premere in gyrum terga ferocis equi.
Pluraque delectent alios, si plura supersunt,
More suo ingenuis quæ peragenda viris.
Scilicet his studijs Virtus generosa probatur,
Nobile Nobilitas fortè requirit opus.
- 185 Non equidem inuideo, miseret magis ista placere
His, quibus excellens debuit esse decus.
Est tamen his aliquando suus (concedimus) vsus,
Corpus enim, fuerint si moderata, iuuant.
Ipse quoque et quiuis, cum sic fert tempus, et ista
- 190 Possumus, exigua namque opus arte puto.
Et licet ipse etiam, genitus de Gente BRAHORVM,
Nomen ab insigni Nobilitate traham,
Et licet antiquus materni sanguinis ordo
BILDORVM celebrem me quoque stirpe ferat,
- 195 Nil tamen his moueor. Nam quæ non fecimus Ipsi,
Et Genus et Proauos, non ego nostra voco.
At mea Mens ausis operum maioribus ardet,
In quibus excellens cernitur esse labor.
Rebus in excelsis decus est et gloria maior,
- 200 Parua leues animos cura mouere solet.
Me iuuat ingenio conscendere tecta Tonantis,
Celsaque stelliferi signa notare Polj.

Me iuuat, in toto quæ splendent plurima cœlo,
Miranda artificis cernere facta Dej.
205 Hoc opus est Hominis, hæc est ea Dia voluptas,
Quæ similes celsis nos facit esse Deis.
Quisquis enim superas animo volitare per arces
Syderaque ingenio gaudet adire suo,
Dissimiles hominum curas similesque Deorum,
210 Et sua quo terris Mens releuetur, habet.
Promissumque studet prius hîc cognoscere cœlum,
Nec nouus ignotas hospes adire domos.
Siue agat in terris, illum delectat Olympus,
Dum vitæ in fragili corpore gestat onus,
215 Siue agat in cœlis, illum delectat Olympus,
Cum datur æterna conditione fruï.
Felix in terris igitur, super æthera felix,
Æthera quem terris præposuisse iuuat.
At quisquis pecudum similis cœlestia temnit,
220 Viuit, et est vitæ nescius ipse suæ.
Tantùm etenim terrena sapit, mortalia tantùm,
Et quæ cœca potest Talpa videre, videt.
Sed pauci, heu nimiùm pauci, quibus almus Apollo
Hoc dedit, vt videant id quod Olympus habet.
225 Namque opus est illos, spretis mortalibus actis,
Altius ad Superos exeruisse caput.
Hos non blanda Venus, stolidi non pocula Bacchi
Decipiunt, nec opes nec fugitiuus honos,
Sed præclara magis, magis his illustria spectant,
230 In quibus et superis est sua cura Deis:
Vincere sublimj sublimia sidera Mente
Ætheraque Ingenio supposuisse suo.